

<http://www.comenius-codes.eu/>

<http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
Το πλαίσιο συλλογιστικής και οργάνωσης του συνεδρίου

Αραβέλλα Ζαχαρίου
Συντονίστρια Ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευσης για την
Αειφόρο Ανάπτυξη
aravella@cytanet.com.cy

ΤΙ ΕΝΝΟΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ – ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΑΑ;

Είναι η ιδιαίτερη εκείνη μαθησιακή διαδικασία όπου:

- Αναπτύσσονται οι δεσμοί ανάμεσα στα άτομα έτσι ώστε να μπορούν να εμπλακούν ενεργά και αποτελεσματικά για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στο ιδιαίτερο πλαίσιο στο οποίο ζουν.
- Δημιουργούνται συνθήκες συνεργατικής αλλαγής στο ειδικό τοπικό τους πλαίσιο, μέσω της αλληλεπίδρασης, του σεβασμού, της υπευθυνότητας, της ισότητας, της συμμετοχής και της ικανότητας για δράση
- Οι άνθρωποι με διαφορετικές προοπτικές μπορούν να εργαστούν μαζί για την απόκτηση κοινών κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και πολιτιστικών προτεραιοτήτων
- Δομείται σε παιδαγωγικές προσεγγίσεις οι οποίες επιδιώκουν την τοπική δράση, ως βασικό πεδίο οικουμενικής δράσης

ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΑΑ;

Η τοπική κοινότητα χρησιμοποιείται ως αφετηρία για να προσεγγισθεί η διαθεματικά η γνώση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και των ζητημάτων της αειφόρου ανάπτυξης

Δίδει έμφαση σε μαθησιακές εμπειρίες από την πραγματική ζωή για οικοδόμηση της μάθησης

Σύσφιγξη των δεσμών με την κοινότητα και ανάπτυξη αισθήματος ευθύνης

ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝΟΜΑΣΤΕ ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΑΑ

Ζητούμενο του εκπαιδευτικού μας συστήματος ως προς το Αναλυτικό
Πρόγραμμα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευση για την Αειφόρο
Ανάπτυξη

Η διαμόρφωση του αιχμόρου σχολείου απαιτεί:

1. Προώθηση αλλαγών «δεύτερης τάξης» οι οποίες αφορούν την αλλαγή της κουλτούρας και της δομής του σχολείου.

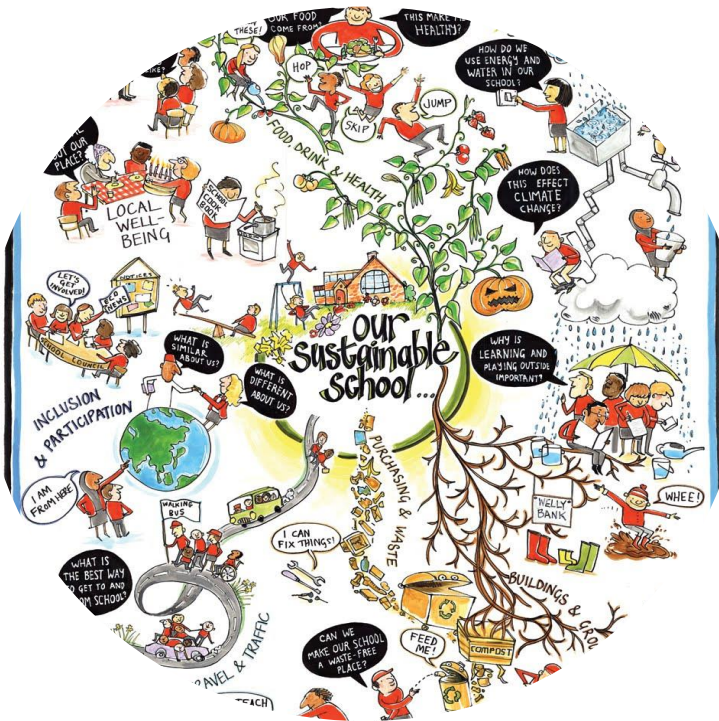
2. Αναζήτηση λύσεων, παρέμβαση και αλλαγή σε τοπικό επίπεδο, στο σχολείο και σε συγκεκριμένες καταστάσεις.

3. Έμφαση όχι στην επίτευξη συγκεκριμένων γνωστικών στόχων, και κάλυψης ύλης αλλά προσβλέπει στη δημιουργία του ενεργού υπεύθυνα περιβαλλοντικού πολίτη.

4. Οργανική διασύνδεσή του με την κοινωνία.

5. Απεγκλωβισμός από τον ακαδημαϊκό του προσανατολισμό, την κατάταξη και την ιεράρχηση και προσανατολισμός του σε ένα πιο κοινωνικό και ανθρωπιστικό πλαίσιο με αντίκρισμα την κοινωνία και στην κοινωνία.

6. Οικοδόμηση μακροχρόνιων συνεργασιών με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, κοινή πολιτική, δράση από κοινού για την επίτευξη κοινών στόχων και οραμάτων

**ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ;**

**ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΑΠ ΤΗΣ ΠΕ/ΕΑΑ ΔΟΜΕΙΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ**

**ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΩΝ**

**ΑΠΩΤΕΡΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΣΧΟΛΕΙΟ**

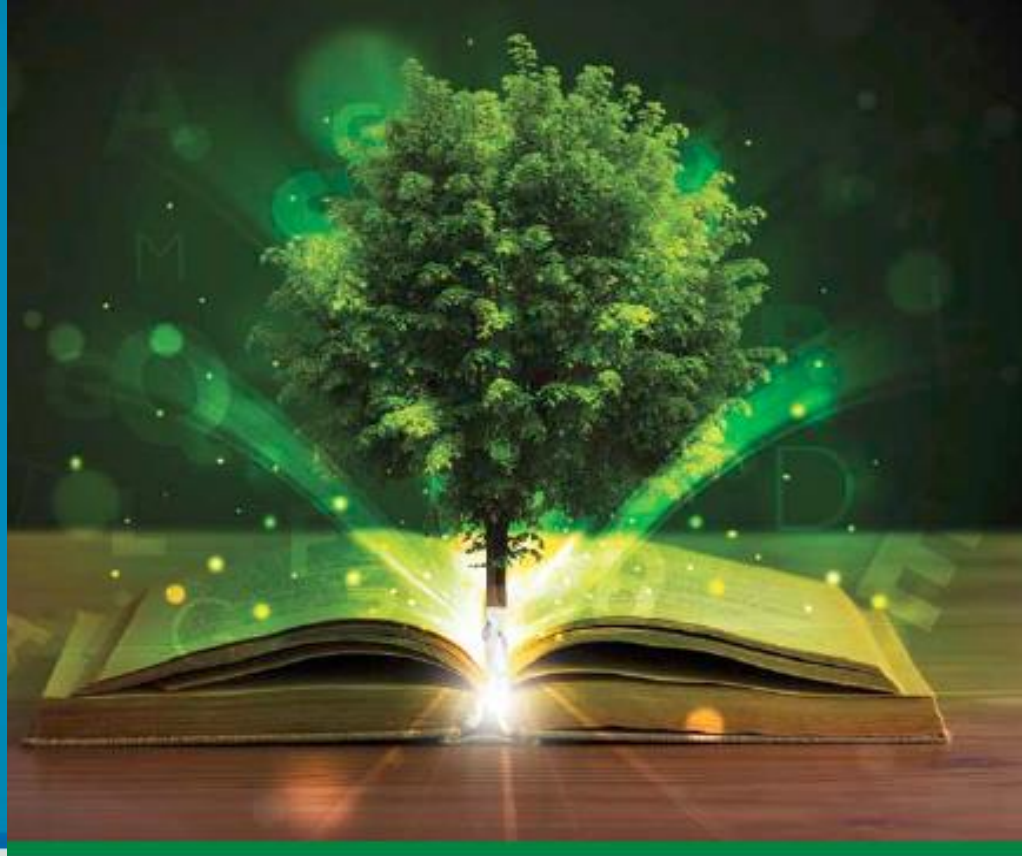
**Η ΜΑΘΗΣΗ ΣΥΝΙΣΤΑ ΠΟΛΥΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ, ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΝΟΤΗΤΩΝ**

Κοινότητα

- Να αξιοποιηθεί η κοινότητα ως εκπαιδευτικό εργαλείο για σχεδιασμό και εφαρμογή ποικίλων μαθησιακών, βιωματικών και εμπειρικών προσεγγίσεων, που θα αναδείξουν τις αλληλοσυνδέσεις μεταξύ των περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτικών, πολιτιστικών και οικονομικών παραμέτρων που ενυπάρχουν σε αυτήν.
- Να αποτελέσει η κοινότητα μέσο και πεδίο ανάπτυξης δεξιοτήτων προσανατολισμένων στη δράση μέσα από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων τοπικών δράσεων
- Να προωθηθεί ο σχεδιασμός της τοπικής αειφόρου ατζέντας μέσα από τη συνεργασία του σχολείου και των τοπικών πληθυσμών στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών ζητημάτων στην κοινότητα.
- Η συνεργασία του σχολείου με την κοινότητα να συμβάλει στη δημόσια διαβούλευση και τη συνειδητοποίηση ότι η «δική τους φωνή» και δράση, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη διαμόρφωση μοντέλων αειφορίας σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.

ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ
ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ
ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ
ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕ ΒΑΣΗ
ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΔΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΟΙΑ Η ΣΥΛΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

- Να παρέχει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων να αντιληφθούν θεωρητικά, αλλά κυρίως, πρακτικά τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να οικοδομηθεί και να προωθηθεί αποτελεσματικά η συνεργασία σχολείου-κοινότητας στη βάση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης

Να αντιληφθούν τις διαδικασίες και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να προωθηθούν παρεμβάσεις και αλλαγές, στο σχολείο και στην Κοινότητα

Να γνωρίσουν τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά και έννοιες που διέπουν την οικοδόμηση συνεργασίας σχολείου-κοινότητας στην ΕΑΑ και να κατανοήσουν τον τρόπο εφαρμογής τους στην οικοδόμηση μιας τέτοιας συνεργασίας στο ειδικό τοπικό τους πλαίσιο.

- Να εξοικειωθούν με τρόπους εμπλοκής των διαφόρων φορέων και οργανισμών στην οικοδόμηση συνεργασιών ανάμεσα στο σχολείο και στην κοινότητα.
- Να εξοικειωθούν και να κατανοήσουν τις ικανότητες που οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν για την οικοδόμηση μιας τέτοιας συνεργασίας.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Small projects can make a big difference: school-community collaboration from the grassroots"

Patrick Dillon, Επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Eastern Finland και Ομότιμος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Exeter

Ανάπτυξη συνεργασιών σχολείου και κοινότητας για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Βασικές αρχές και προσεγγίσεις

Γεωργία Λιαράκου, Αν. Καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο σχολείο υπό το πρίσμα της τοπικής πραγματικότητας

Σοφία Θεοδωρίδου, Υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) Έδεσσας Γιαννιτσών

Συνεργασία σχολείου με φορείς και οργανισμούς για την Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία στην κοινότητα. Διαπιστώσεις και προοπτικές

Αναστασία Δημητρίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φυσικών Επιστημών και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην ανάπτυξη συνεργασιών σχολείου και κοινότητας: βασικές ικανότητες στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Κώστας Γαβριηλάκης, Λέκτορας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Περιβάλλοντος ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Εργαστήριο 1: Δρομολογώντας τις βασικές αρχές για την ανάπτυξη συνεργασίας σχολείου στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Υπεύθυνος διεξαγωγής βιωματικού εργαστηρίου: Γεωργία Λιαράκου

Ανταποκρίτρια: Γιόλα Ηροδότου, Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας, ΚΠΕ Αθαλάσσας

Εργαστήριο 2: Η Αειφόρος Ανάπτυξη στο σχολείο υπό το πρίσμα της τοπικής πραγματικότητας

Υπεύθυνος διεξαγωγής βιωματικού εργαστηρίου: Σοφία Θεοδωρίδου

Ανταποκρίτρια: Ντανιέλλα Μούγιαννου, Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας ΚΠΕ Σαλαμιούς

Εργαστήριο 3: Ο ρόλος των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και οργανισμών για την προαγωγή των αρχών της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη στην κοινότητα: Παραδείγματα και εφαρμογές

Υπεύθυνος διεξαγωγής βιωματικού εργαστηρίου: Αναστασία Δημητρίου

Ανταποκρίτρια: Στέλλα Χατζηαχιλλέως, Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας, ΚΠΕ Πεδουλά

Εργαστήριο 4: Εκπαιδευτικοί και ικανότητες στην ΕΑΑ, προϋπόθεση για αποτελεσματική συνεργασία σχολείου-κοινότητας

Υπεύθυνος διεξαγωγής βιωματικού εργαστηρίου: Κώστας Γαβριηλάκης

Ανταποκριτής: Κωσταντίνος Φάνης, Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας, ΚΠΕ Αθαλάσσας

ΘΕΜΕΛΙΟΙ ΛΙΘΟΙ ΤΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

CODES SELECTED CASES
OF SCHOOL-COMMUNITY
COLLABORATION
FOR SUSTAINABLE
DEVELOPMENT

TOOLBOX FOR SCHOOL-COMMUNITY COLLABORATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

DIGITAL HANDBOOK FOR LOCAL AUTHORITIES FOR SCHOOL-COMMUNITY COLLABORATION

<http://www.comenius-codes.eu/>
<http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ**

Το πλαίσιο συλλογιστικής και οργάνωσης του συνεδρίου

Αραβέλλα Ζαχαρίου
Συντονίστρια Ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευσης για την
Αειφόρο Ανάπτυξη
aravella@cytanet.com.cy